

Nr 208.

Av fru **Nordgren**, om införande av en svenska folkets nationaldag.

I ett flertal länder har man en särskild nationaldag, i regel förknippad med något historiskt minne. Sålunda ha bl. a. Norge sin 17 maj, Island 17 juni, Amerika 4 juli och Frankrike 14 juli som nationaldag, vilken firas med stora festligheter, som hela folket deltagar i. Här i Sverige sakna vi en egentlig nationaldag. Den 6 juni, Svenska flaggans dag, har emellertid under senare åren alltmera slagit igenom och blivit ett slags nationaldag, som firas med Stadionfest i Stockholm, och på ett flertal andra platser i landet med musik, tal för flaggan m. m. Den dagen är också den stora »stjärnfallsdagen», då en del framstående medborgare erhålla en mera eller mindre förnämlig orden att pryda frackuppslaget med, och en del statstjänare belönas med medalj för nit och redlighet i rikets tjänst.

Någon fastare förankring i det allmänna folkmedvetandet har dock Svenska flaggans dag ännu inte fått, vilket är ganska förklarligt, då endast en ringa del av folket har möjlighet att deltaga i firandet av densamma. Arbetet pågår nämligen den dagen i allmänhet i vanlig ordning på fabriker, å kontor och i affärer o. s. v. Det torde emellertid kunna ifrågasättas, huruvida inte tiden nu vore inne att göra den 6 juni, Svenska flaggans dag, till vår nationaldag, en hela folkets dag. Numera räknas ju vår svenska flagga som en hela folkets tillhörighet och föres sida vid sida med den röda fanan i arbetarnas majdemonstrationståg, vilket icke tidigare var fallet. Och arbetarnas ledande män, både de politiska och fackliga, tala för fanan på Svenska flaggans dag. Sveriges fana har med andra ord blivit hela folkets fana, som älskas och vördas.

Med anledning av en vid 1944 års riksdag väckt motion, II:31, beslöts skrivelse till Kungl. Maj:t med hemställan om en förutsättningslös utredning, huruvida en allmän högtidsdag, med eller utan kyrklig karaktär, kunde inrättas under höstens lopp. Och den 31 juli 1945 tillkallades sakkunniga med uppdrag att verkställa ifrågavarande utredning. Sakkunniga, som antogo benämningen helgdagssakkunniga, ha i ett den 17 april 1947 avgivet betänkande (SOU 1947:27) framlagt förslag i ärendet. Detta går i korta drag ut på att Marie bebådelsedag icke längre skall firas som fristående helgdag; att två nya helgdagar skola firas på hösten, den ena i anslutning till Mikael's dag, den andra i anslutning till nuvarande allhelgonadagen, samt att midsommardagen alltid skall förläggas till en lördag. Av de två föreslagna nya helgdagarna

uttalar utredningen sig för att den ena skall vara av icke kyrklig karaktär, nämligen den i anslutning till Mikaeli dag.

Tanken på att anknyta någon av de föreslagna nya helgdagarna till ett historiskt minne avvisas på det bestämdaste av helgdagssakkunniga. Som motivering härför anföres följande å s. 28 i betänkandet:

»Vi ha icke lyckats skapa någon nationaldag av samma slag som norrmännens 17 maj eller Amerikas 4 juli. Våra stora historiska minnen ligga för långt tillbaka i tiden och äga icke den direkt aktuella anknytning till vår tid, som kan levandegöra dem. Ett beslut av statsmakterna om firandet av ett visst historiskt minne på en bestämd dag på hösten skulle med all säkerhet få något konstlat och arrangerat över sig, och den avsedda solenna stämningen skulle sannolikt aldrig uppnås.»

Den sistnämnda satsen kan undertecknad oreserverat instämma i. Men saken ligger säkerligen något annorlunda till, om det blir fråga om att förankra firandet av Svenska flaggans dag som en nationaldag, särskilt som denna kommer att infalla under den vackra årstiden. Vissa olägenheter skulle visserligen uppstå, nämligen *dels* att den 6 juni i regel komme att sönderbryta en arbetsvecka *och dels* att den ligger väl nära midsommarhelgen. Det första av ovan anförda skäl är onekligen besvärande medan det andra icke är av samma betydelse. Då midsommardagen föreslås alltid böra förläggas till en lördag kunde ju midsommardagen antingen förläggas till sista lördagen i juni eller första lördagen i juli. Visserligen skulle — ifall den 6 juni komme att ersätta helgdagen i anslutning till Mikael — det blir en helgdag mindre i oktober, alltså under hösten. Men då det enligt förslaget bleve en ny helgdag i anslutning till nuvarande allhelgonadagen, som infaller i november, bleve det ju ändå ett avbrott i vardagarna även under hösten. Allvarligare är att en av dubbelhelgerna komme att försvinna. Flertalet av vårt folk föredrager dock säkerligen en extra helgdag under sommaren än under den mörkare efterhösten.

Frågan om anordnandet av 6 juni, Svenska flaggans dag, som nationaldag i stället för en ny helgdag med förläggning i anslutning till Mikael, torde dock vara värd ett närmare överbäggande. Med den demokratisering, som ägt rum i vårt land under de senaste årtiondena, har den svenska fanan, som förut nämnts, blivit en hela folkets, vars firande alla böra ha möjligheter att deltaga i. Den 6 juni, Svenska flaggans dag, som nationaldag skulle säkerligen hälsas med tillfredsställelse av hela vårt folk och stärka känslan av att vår svenska fana, symbolen för vårt lands frihet och självständighet, är vår gemensamma egendom. En nationaldag av detta slag komme säkerligen att få en fast förankring i folkmedvetandet.

Med anledning av det anförda hemställes,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa,
att Kungl. Maj:t måtte låta utreda frågan om införandet av

en svenska folkets nationaldag, med beaktande av de i motionen framförda synpunkterna, samt för riksdagen framlägga de förslag, vartill utredningen kan föranleda.

Stockholm den 23 januari 1948.

Olivia Nordgren.
